

Informatīvais ziņojums "Par valsts aizsardzības mācības ieviešanas pirmajiem rezultātiem un uzlabojumiem Jaunsardzē"

Kopsavilkums

Ziņojums sagatavots, lai atbilstoši 2019. gada 11. jūnija Ministru kabineta sēdē (prot. Nr. 28 §32) noteiktajam informētu par valsts aizsardzības mācības ieviešanas gaitu, kā arī veiktu nepieciešamās korekcijas sākotnējos valsts aizsardzības mācības ieviešanas plānos. Tādējādi tiktu nodrošināta mērķtiecīga virzība uz valsts aizsardzības mācības kā obligāta mācību priekšmeta ieviešanu 2024./25. mācību gadā un to varētu apgūt pilnīgi visi izglītojamie Latvijas vidējās izglītības iestādēs.

Ziņojumā sniegta informācija arī par jau veiktajiem uzlabojumiem Jaunsardzes darbībā un plānotajiem pasākumiem, lai nodrošinātu visaptverošu pieeju izglītības kvalitātes nodrošināšanai interešu izglītības formātā.

Gan Valsts aizsardzības mācībai, gan Jaunsardzei ir viens mērķis – dot iespēju jauniešiem apgūt zināšanas un iemaņas, lai augtu par drosmīgiem un kritiski domājošiem sabiedrības locekļiem, kas ir lojāli savai valstij un iesaistās savas valsts aizsardzības veidošanā. Abas izglītības ieguves formas gan 2019./2020., gan 2020./2021. mācību gadā ir būtiski ietekmējusi Covid-19 pandēmija, un šajā laika periodā līdz minimumam bija samazinātas iespējas īstenot svarīgākos abu izglītības programmu elementus, kas balstīti izglītojamo savstarpējā sadarbībā un iegūto zināšanu praktiskā pārbaudē. Iegūtā pieredze šajos apstākļos, ne tikai sekmē tehnoloģiju integrēšanu izglītības procesā, bet arī ļauj objektīvi novērtēt skolotāja – jaunsargu instruktora – ieguldījumu izglītības īstenošanā, esot ne tikai pedagogam, bet arī mentoram un paraugam jauniešiem. Aizsardzības ministrijas ieskatā jaunsargu instruktoriem tādēļ ir jānodrošina samērīgs un motivējošs atalgojums.

1. Valsts aizsardzības mācības ieviešana

1.1. Valsts aizsardzības mācības ieviešanas konteksts

Vēl nesen Latvijā un Eiropā dominēja viedoklis, ka Baltijas reģions ir salīdzinoši drošs, taču notikumi Gruzijā, Ukrainā un Krimā ir likuši pārvērtēt drošības situāciju reģionā. Situācija mainījās pēc militārā konflikta starp Krievijas Federāciju un Gruziju 2008. gadā, kad Krievija pielietoja atklātu militāru spēku Gruzijas teritorijā. 2014. gadā jau sekoja notikumi Krimā un Donbasā. Tā rezultātā visas Baltijas jūras reģiona valstis palielināja savus aizsardzības budžetus, Lietuva un Zviedrija – daļēji atjaunoja obligāto militāro dienestu. Obligātais dienests dažādās formās pastāv arī Norvēģijā, Somijā, Dānijā un Igaunijā. Līdz ar to Latvija ir vienīgā no Baltijas un Skandināvijas valstīm, kur nav obligātā militārā dienesta.

Lai gan obligātā dienesta izmaksas ir ļoti augstas un laika ierobežojuma dēļ obligātajā dienestā nevar tikt sagatavoti augstas kvalifikācijas militārie speciālisti, militārajai apmācībai ir plašs tvērums dažādās sabiedrības grupās un kopumā tiek nodrošināta būtiskas sabiedrības daļas gatavība stāties pretī potenciālajam agresoram.

Pēc detalizētas un izsvērtas analīzes Latvija ir izvēlējusies citu pieeju iedzīvotāju apmācībai, kas ļauj sasniegt obligātajam militārajam dienestam tuvus rezultātus, neizslēdzot jauniešus (vēsturiski – pamatā vīriešus) no ekonomikas un neatraujot no ģimenēm. Šīs pieejas stūrakmens ir valsts aizsardzības mācība vidējās izglītības iestādēs, kur vienlīdzīgi piedalās 16-18 gadus veci jaunieši – zēni un meitenes. Tas atbilst arī Nacionālā drošības likuma attīstībai pēdējo 10 gadu laikā, kur šobrīd noteikts, ka ikviena Latvijas pilsoņa pienākums ir aizstāvēt valsts neatkarību, brīvību un demokrātisko valsts iekārtu. Situācijā, kur valsts ir noteikusi saviem pilsoņiem pienākumu to aizstāvēt, valstij arī jānodrošina efektīvs mehānisms, kā apgūt valsts aizsardzībai nepieciešamās kompetences.

Ieviešot valsts aizsardzības mācību, ik gadu 15 000 – 20 000 jauniešu būs guvuši valsts aizsardzībai nepieciešamo izpratni, zināšanas un vērtības, būs sagatavoti riskiem un rīcībai dažādās

ārkārtējās situācijās. Būtiskākais, kas jauniešiem šajā vecumā sevī ir jāattīsta, ir drošība, iniciatīva un atbildība – gan par savu rīcību, gan līdzcilvēkiem. Valsts aizsardzības mācības ietvaros jauniešiem ir iespēja domāt un diskutēt par pilsoņa pienākumiem un savu lomu valsts noturībā un aizsardzībā, kā arī apzināties, cik liela vērtība ir pašiem sava valsts. Praktiskajās nodarbībās savukārt patriotisms iegūst reālu zināšanu un iemaņu ietvaru. Šādu iemaņu nozīmi šobrīd spilgti izgaismo Covid-19 pandēmija, kur nepieciešama ne tikai operatīva starpresoru sadarbība, bet arī sabiedrības pašorganizēšanās, informatīvās telpas aizsardzība u.c.. Iemaņas, ko jaunieši apgūst valsts aizsardzības mācībā, palīdzēs sabiedrībai pārdzīvot dažādas krīzes un veidot stipru, noturīgu valsti ilgtermiņā.

1.2. Valsts aizsardzības mācības pirmie rezultāti

No 2018. gada līdz 2020. gadam tika īstenots valsts aizsardzības mācības ieviešanas pilotprojekts, kurā piedalījās 13 vidējās izglītības iestādes. Pilotprojekta laikā gūtās atziņas sniedza būtisku ieguldījumu valsts aizsardzības mācības programmas parauga izstrādē, kā arī ļāva novērtēt atsevišķas nepilnības iecerētajā programmas īstenošanā. Integrējot jauno mācību priekšmetu izglītības programmās, izglītības iestādes saskārās arī ar vairākiem izaicinājumiem, piemēram, stundu plāna pielāgošanu tam, lai ik mēnesī vienā dienā izglītojamie varētu apgūt 8 nodarbības, jaunsargu instruktoru pilntiesīgu iesaistīšanu izglītības iestādes dzīvē u.c. Vienlaikus atsevišķas izglītības iestādes arī uzsvēra, ka valsts aizsardzības mācības īstenošana veicinājusi izglītojamo interesi par mācībām tieši šajā izglītības iestādē. Izglītojamajiem patīk praktiskās nodarbības ārā, iespēja "izkustēties", izmēģināt ko jaunu. Kopumā iezīmējās arī tas, ka izglītojamie, kuri apgūst valsts aizsardzības mācību, kļūst disciplinētāki, uzlabojas viņu uzvedība un aug pašapziņa. Priekšmetu ļoti labprāt apgūst arī meitenes.

Foto: Armīns Janiks, Aizsardzības ministrija

Noslēdzoties valsts aizsardzības mācības pilotprojekta, sadarbībā ar valsts izglītības un saturs centra speciālistiem tika sagatavots [valsts aizsardzības mācības specializētā kursa programmas paraugs vispārējai vidējai izglītībai](#). Vispārīzglītojošajās vidējās izglītības iestādēs izglītojamie valsts aizsardzības mācību apgūst 10. un 11. klasē, profesionālās izglītības iestādēs – 2. un 3. kursā vai 1. un 2. kursā. Atbilstoši programmas paraugam Jaunsardzes centrs ir izstrādājis detalizētu nodarbības plānu katrai valsts aizsardzības mācības nodarbībai, tādējādi nodrošinot, ka mācību saturs ikvienā valsts aizsardzības mācības īstenošanas vietā ir identisks.

Lai nodrošinātu, ka valsts aizsardzības mācību var apgūt ikviens izglītojama, tostarp arī izglītojamie, kuri savas reliģiskās vai filozofiskās pārliecības vai citu objektīvu apstākļu dēļ nevar apgūt kādu valsts aizsardzības mācības priekšmeta daļu (piemēram, temata "Drošas darbības ar ieročiem" nodarbības), Jaunsardzes centrs, sadarbībā ar Aizsardzības ministriju, ir izstrādājis papildu nodarbības plānus t.s. "alternatīvām nodarbībām". Šajās nodarbībās izglītojamie iepazīsies, piemēram, ar savas pašvaldības civilās aizsardzības plāniem, "pelēkās zonas" (Grey Zone) konceptu u.c. Šobrīd ir izstrādāts arī valsts aizsardzības mācības specializētā kursa programmas paraugs vispārējās vidējās izglītības pakāpē, kuru īsteno tālmācības formā 78 mācību stundām, kas nākotnē dos iespēju priekšmetu ierobežotā apjomā apgūt arī tiem izglītojamiem, kas vidējo izglītību iegūst attālināti, tajā skaitā uzturoties ārvalstīs. Šeit gan jāatzīmē, ka valsts aizsardzības mācībā tālmācība var būt efektīvāka par klātienē nodarbībām tikai atsevišķu tematu apgūšanai, kopumā valsts aizsardzības mācības īstenošanā būtiska ir izglītojamo sadarbība un praktisku iemaņu apguve, ko tālmācības ietvaros ir ļoti grūti nodrošināt. Attiecīgi arī sagatavotais valsts aizsardzības mācības tālmācības programmas paraugs paredz iespēju izglītojamiem pēc savas iniciatīvas tomēr piedalīties klātienē nodarbībās.

Valsts aizsardzības mācības pilsoniskās līdzdalības sadaļā tiek īstenota sadarbība ar nevalstisko sektoru. Noteiktas nodarbības, kas iekļautas valsts aizsardzības mācības programmā var īstenot nevalstiskā sektora lektori, izglītojot jauniešus par pilsoniskās aktivitātes formām, balstoties personīgajā pieredzē.

Sobrīd valsts aizsardzības mācība, kā izvēles priekšmets, tiek īstenota jau 69 izglītības iestādēs un to apgūst vairāk nekā 2000 izglītojamo. Lielākais izaicinājums mācību procesam 2020./21. mācību gadā bija Covid-19 pandēmija, kas liedza organizēt klātienes nodarbības. Lai gan jaunieši ātri pielāgojās jaunajai situācijai, attālinātais mācību formāts nav piemērots pilnvērtīgai šī priekšmeta apguvei. Valsts aizsardzības mācībā izšķiroši svarīga ir izglītojamo savstarpējā mijiedarbība, kinestētiskas darbības un piemērota mācību vide.

MĀCĪBU GADS	2018./2019.	2019./2020.	2020./2021.
Izglītojamie – plānotais	170	600	1 800
Izglītojamie – izpilde, t.sk.	162	1018	2043
➤ 10. klase		875	1326
➤ 11. klase		143	717

1.tabula. VAM īstenošana 2018/2019. - 2020./2021.mācību gadā

Izglītojamajiem, kuri apgūst valsts aizsardzības mācību, vasarā ir iespēja brīvprātīgi piedalīties īpašās valsts aizsardzības mācības nometnēs. To laikā jaunieši uzlabo un nostiprina dažādas teorētiskās un praktiskās iemaņas, piemēram, orientēšanās un izdzīvošanas prasmes dabā, attīsta analītisko domāšanu un pilnveido līdera dotības, izzina svarīgākos Latvijas vēstures notikumus, piemēram, Neatkarības kara vēsturi, iepazīstot ar nozīmīgām cīņām saistītas vietas. Nometnēs īstenotajā izglītības programmā iekļauta arī apmācība šaušanā ar mazkalibra un trieciensauteni.

Foto: Jaunsardzes centrs

Līdz šīm visas valsts aizsardzības mācības nometnes īstenotas Alūksnes novadā Nacionālo bruņoto spēku militārajā bāzē "Meža Strautiņi" un poligonā "Lāčusils". Pirmā valsts aizsardzības mācības nometne notika 2019. gadā, bet 2020. gada vasarā, neskatoties uz Covid-19 pandēmiju, sekmīgi notika gan nometne pēc pirmā valsts aizsardzības mācības apguves gada, gan nometne, kuru apgūst pēc otrā mācību gada. Nometnēs tika veikti visi nepieciešamie epidemioloģiskās drošības pasākumi, lai ierobežotu Covid-19 izplatību, tostarp drošības apvērumu dēļ nometnes dalībnieki tika sadalīti grupās un katrai no tām bija savs nodarbību grafiks un izmitināšanas vieta.

2020. gadā nometnē, kas tiek īstenota pēc pirmā valsts aizsardzības mācības apguves gada, piedalījās 73 izglītojamie (44 zēni un 29 meitenes). Lielākā daļa izglītojamo pārstāvēja vispārējās vidējās izglītības iestādes (68), bet 5 izglītojamie – profesionālās izglītības iestādēs. Sākotnēji dalībnieku skaits bija plānots lielāks, bet Covid-19 pandēmijas dēļ nometne tika pārcelta, attiecīgi ne visi interesenti varēja pielāgoties izmaiņām. Nometnē, kas tiek īstenota pēc otrā valsts aizsardzības mācības apguves gada, var piedalīties tikai tie izglītojamie, kuri apguvuši pirmo nometni. 2020. gadā šāda nometne notika pirmo reizi un tajā piedalījās 41 izglītojamo (24 zēni un 17 meitenes). 32 izglītojamie pārstāvēja vispārējās vidējās izglītības iestādes, bet 9 izglītojamie – profesionālās izglītības iestādes.

GADS	2019.	2020.	2021.
Nometņu skaits – plānotais	1	3	4
Nometņu skaits – izpilde, t.sk.	1	2	1*
➤ VAM1		1	0*
➤ VAM2		1	1*

* Covid-19 pandēmijas ietekme

2. tabula. VAM nometnes 2019. - 2021. gadā

Lai noteiktu pamatjautājumus, kas saistīti ar valsts aizsardzības mācības īstenošanu, kā arī definētu Jaunsardzes mērķus, tika izstrādāts jauns likums – Valsts aizsardzības mācības un Jaunsardzes likums, kas stājās spēkā šī gada 5. janvārī. Likumā nostiprināts, ka līdz 2024. gada 31. augustam valsts aizsardzības mācība vidējās izglītības pakāpē tiks īstenota kā specializētais kurss veselības, drošības un fiziskās aktivitātes mācību jomā, savukārt no 2024. gada 1. septembra aizsardzības mācība būs obligāts mācību priekšmets vidējās izglītības standartā.

1.3. Prognoze izglītojamo skaitam valsts aizsardzības mācības priekšmetā

Informatīvajā ziņojumā "Par valsts aizsardzības mācības ieviešanu un Jaunsardzes attīstību 2019.-2027. gadā" tika atzīmēts, ka 2021. gadā Aizsardzības ministrija sagatavos informatīvu ziņojumu, precizējot prognozes par valsts aizsardzības mācības ieviešanai. Attiecīgi ir sagatavota šāda precizēta prognoze par apmācāmo skaitu līdz 2024./2025. mācību gadam un turpmākajiem mācību gadiem.

MĀCĪBU GADS	2021./ 2022.	2022./ 2023.	2023./ 2024.	2024./ 2025.	Turpmākie m.g.
Izglītojamo grupas	500	1190	2200	2700	<i>2700</i>
➤ 10. klase	400	790	1410	1290	<i>1290</i>
➤ 11. klase	100	400	790	1410	<i>1410</i>

3. tabula. Prognoze VAM izglītojamo grupu skaitam

1.4. Prognoze izglītojamo skaitam valsts aizsardzības mācības nometnēs un šo nometņu izmaksām

Nometņu norisei ir nepieciešamas mācību telpas, telpas nometnes dalībnieku, Jaunsardzes centra un Nacionālo bruņoto spēku personāla izmitināšanai, šautuve un mežains apvidus, tādēļ nometnes plānots organizēt vietās, kur ir plānota Nacionālo bruņoto spēku infrastruktūras, t. sk. šautuvju, attīstība. Kopumā šādas vietas nākotnē būs piecas – Rīgā un pa vienai katrā Latvijas reģionā. Ik vasaru šajās vietās tiks organizētas četras nometnes – divas nometnes pēc pirmā valsts aizsardzības mācības apguves gada un divas nometnes pēc otrā valsts aizsardzības mācības apguves gada. Vienā nometnē varēs apmācīt līdz 108 jauniešus, tātad kopējais ik vasaru izglītojamo jauniešu skaits sasniegs vismaz 2000.

MĀCĪBU GADS	2021./ 2022.	2022./ 2023.	2023./ 2024.	2024./ 2025.	2025./ 2026.	2026./ 2027.	2027./ 2028.
Nometņu skaits	3	8	15	20	20	20	20
➤ VAM1	3	5	10	10	10	10	10
➤ VAM2	0	3	5	10	10	10	10

4. tabula. Plānotās VAM nometnes

Diemžēl arī šogad nometņu norisi būtiski ietekmē Covid-19 pandēmija, jo ir atcelta valsts aizsardzības mācības nometne izglītojamajiem pēc pirmā valsts aizsardzības mācības gada, kas tika plānota jūnija sākumā un šobrīd nav zināms, vai būs iespējams organizēt nometni augstā izglītojamajiem, kuri būs apguvuši otro valsts aizsardzības mācības gadu.

Aizsardzības ministrija ir sagatavojusi un iesniegusi Ministru kabinetam apstiprināšanai Ministru kabineta noteikumu projektu par valsts aizsardzības mācības nometņu organizēšanu un norisi.

Informatīvā ziņojuma 1.pielikumā iekļauta informācija par valsts aizsardzības mācības nometņu izmaksām.

2.Veiktie uzlabojumi Jaunsardzē

Mācību procesa uzlabojumi Jaunsardzē īstenoti, vadoties pēc Valsts kontroles 2018. gadā veiktās revīzijas "Jaunsardzes kustības attīstībai piešķirto līdzekļu izlietojuma likumība un efektivitāte" ieteikumiem, kā arī izpildot informatīvajā ziņojumā "Par valsts aizsardzības mācības ieviešanu un Jaunsardzes attīstību 2019.-2027. gadā" noteiktos mērķus.

Izstrādājot Valsts aizsardzības mācības un Jaunsardzes likumprojektu, tika definēts Jaunsardzes kustības mērķis, nosakot Jaunsardzes centra kompetenci šīs interešu izglītības un valsts aizsardzības mācības īstenošanā, kā arī noteiktas kvalifikācijas prasības jaunsargu apmācību procesa īstenošanai – Jaunsargu instruktoriem. Pēc valsts kontroles aicinājuma likumprojektā tika ietverts deleģējums Ministru kabinetam izstrādāt kārtību par drošības prasībām Jaunsardzes nodarbībās un pasākumos, kas ir īpaši būtiski, ņemot vērā augstos drošības standartus, kādi izvirzāmi bērnu un jauniešu izglītošanai valsts aizsardzībā. Šobrīd darbs pie minētajiem drošības noteikumiem vēl turpinās, jo to izstrādes un saskaņošanas procesā ar citām ministrijām, tika konstatēts, ka identiski drošības pasākumi būtu piemērojami arī valsts aizsardzības mācības nodarbībās. Atbilstoši lemtajam Aizsardzības ministrija ir sagatavojusi likumprojektu par grozījumiem Valsts aizsardzības mācības un Jaunsardzes likumā.

Pēc revīzijas ir pilnveidota un ieviesta jauna jaunsargu apmācības programma, kā arī uzlabota jaunsargu apmācības procesa metodiskā vadība, kas veicinās Jaunsardzes kustībai piešķirtā valsts budžeta finansējuma efektīvu izlietojumu. Kopumā Jaunsardzes attīstība tiek plānota atbilstoši 2019. gadā uzstādītajiem mērķiem, precizējot tikai jaunās jaunsargu interešu izglītības 3.līmeņa programmas izstrādes un ieviešanas laiku.

3. Jaunsargu instruktori

Valsts aizsardzības mācības un Jaunsardzes likumā noteikts, ka izglītošanu valsts aizsardzībā drīkst veikt tikai jaunsargu instruktori. Tāpat likumā noteiktas stingras prasības jaunsargu instruktoru izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai – personai jābūt jau iegūtai vai jāiegūst augstākā izglītība un pedagoga kvalifikācija, kā arī jāapgūst aizsardzības ministra noteiktie kursi. Aizsardzības ministrs ir izdevis pavēli, kurā kā minimālās prasības jaunsarga instruktora amata pildīšanai noteikti kursi, kas nodrošina militāro zināšanu un iemaņu apguvi, speciālo zināšanu bērnu tiesību aizsardzībā un bērnu nometņu vadītājiem nepieciešamo zināšanu apguvi, kā arī paplašinātās pirmās palīdzības programmas apguvi.

Kā jau tas tika atzīmēts informatīvajā ziņojumā "Par valsts aizsardzības mācības ieviešanu un Jaunsardzes attīstību 2019.-2027. gadā" lielākais izaicinājums ir tieši atbilstoša Jaunsardzes centra personāla – jaunsargu instruktoru sagatavošana un rekrutēšana. Jaunsargu instruktoru kvalifikācija ir jautājums, kur, tāpat kā attiecībā uz jauniešu drošību nevar būt kompromisi – Jaunsardzes centram un aizsardzības nozarei kopumā ir jābūt pārliecinātiem par ikviena jaunsargu instruktora zināšanām, lojalitāti un motivāciju, pirms šī persona stājas klasē jauniešu priekšā. Nemot vērā jaunsargu instruktoru plašās kvalifikācijas prasības, specifisko darba grafiku, proti, darbs nedēļas nogalēs, ilgstošās nometnēs visas vasaras garumā, kā arī augsto atbildību pasniedzot sarežģītas nodarbības, kā piemēram darbības ar ieročiem, darbinieku piesaistīšana Jaunsardzes centrā rada izaicinājumus. Lai nodrošinātu augsti kvalificētus un sarežģītiem darba nosacījumiem motivētus darbiniekus, nepieciešams noteikt atbilstošu motivāciju. Līdz ar to sākotnēji plānots noteikt jaunsargu instruktora atlīdzību 11. mēnešalgas grupā, paralēli rosinot grozījumus Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogā, lai noteiktu Jaunsardzes centra novadu struktūru, darbinieku amatu klasifikāciju un jaunsargu instruktoriem noteiktajai atbildībai un izglītībai atbilstošu atalgojumu, lai precīzāk varētu klasificēt jaunsargu instruktorus un pārējo personālu, kas iesaistīti jaunsargu apmācībā un valsts aizsardzības mācības īstenošanā un apmācību procesa nodrošināšanā.

Šobrīd plānots, ka visi jaunsargu instruktori pasniegs gan valsts aizsardzības mācību, gan jaunsargu interešu izglītības programmu. Jaunsargu instruktoru optimālā slodze būtu nodrošināt izglītību 10 valsts aizsardzības mācības izglītojamo grupām un divām jaunsargu mācības grupām, bet precīzs slodzes apmērs ik gadu pārskatāms un nosakāms ar Jaunsardzes centra direktora rīkojumu, balansējot valsts aizsardzības mācības grupu skaitu, kas līdz 2024. gadam atkarīgs no mācību iestāžu intereses iesaistīties valsts aizsardzības mācības programmas apgūvē, ar jaunsargu instruktora darba slodzes apjomu. Vienā valsts aizsardzības mācības izglītojamo grupā optimālais izglītojamo skaits ir 12, bet vienā jaunsargu interešu izglītības programmas izglītojamo grupā 10 – 15. Lai nodrošinātu valsts aizsardzības mācības kā obligāta izglītības priekšmeta īstenošanu visā valstī, kā arī nodrošinātu Jaunsardzes pieejamību visos Latvijas novados, Jaunsardzes centram kopumā nepieciešami 270 jaunsargu instruktori, kā arī papildu administratīvais personāls.

Informatīvajā ziņojumā "Par valsts aizsardzības mācības ieviešanu un Jaunsardzes attīstību 2019.-2027. gadā" laika posmā no 2021. gada līdz 2024. gadam bija plānots izveidot kopā 158 jaunas amata vietas, bet, pārskatot plānus, secināts, ka funkciju kvalitatīvai izpildei nepieciešamas 166 jaunas amata vietas, kā arī precizējams jauno amata vietu ieviešanas laika grafiks.

GADS	2021	2022	2023	2024	Kopā	
Informatīvajā ziņojumā plānotais jaunu amata vietu pieaugums (salīdzinājumā pret iepriekšējo gadu)	20	48	45	45	158	
Atbilstoši vidēja termiņa budžeta ietvaram 2021., 2022. un 2023. gadam piešķirto amata vietu pieaugums (salīdzinājumā pret iepriekšējo gadu)	10	33	25	0	68	166
Nepieciešamais papildus amata vietu pieaugums (salīdzinājumā pret iepriekšējo gadu)	0	37	35	26	98	

5. tabula. Jaunsardzes centra amata vietu palielinājums

Ņemot vērā iepriekš minēto, proti, ka jaunsargu instruktors īsteno gan jaunsardzes, gan valsts aizsardzības mācības programmu, nepieciešams standartizēt materiāltehnisko līdzekļu kopumu, lai nodrošinātu ekipējuma sastāvdaļu efektīvu pielietojumu un samazinātu kopīgās izmaksas.

4. Secinājumi un turpmāk veicamās darbības

Neskatoties uz Covid-19 pandēmijas radītajiem izaicinājumiem, valsts aizsardzības mācības ieviešana ir uzsākta veiksmīgi un ir turpināma atbilstoši šī ziņojuma 1. pielikumā noteiktajiem sasniedzamajiem rezultātiem, lai no 2024./2025. mācību gada valsts aizsardzības mācību īstenošanu kā obligātu mācību priekšmetu.

Tāpat arī turpināma Jaunsardzes darbības uzlabošana atbilstoši 2. pielikumā noteiktajiem rezultātīvajiem rādītājiem.

Lielākais izaicinājums, tāpat kā līdz šim, Jaunsardzes centram būs jaunsargu instruktoru amatu vietu komplektēšana un jaunsargu instruktoru sagatavošana atbilstoši noteiktajām prasībām.

Nepieciešamo finansējumu valsts aizsardzības mācības ieviešanai Aizsardzības ministrija nodrošinās piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros, nepārsniedzot izdevumu kopapjomu 2% apmērā no iekšzemes kopprodukta, iesniedzot priekšlikumus izmaiņām Aizsardzības ministrijas bāzes izdevumos 2022.-2024. gadā, pārdalot finansējumu no valsts budžeta apakšprogrammas 22.12.00. "Nacionālo bruņoto spēku uzturēšana" un sagatavojot priekšlikumus grozījumiem Ministru kabineta 2021. gada 19. marta rīkojumā Nr. 179 "Par finansējumu Aizsardzības ministrijas ilgtermiņa saistību pasākumam "Nacionālo bruņoto spēku ilgtermiņa līgumi"" 2022. gadā – 1 451 787 EUR, tai skaitā atlīdzībai 1 451 787 EUR, 2023. gadā – 2 355 261 EUR, tai skaitā atlīdzībai 2 355 261 EUR, un 2024. gadā – 3 021 386 EUR, tai skaitā atlīdzībai 3 021 386 EUR, 2025. gadā un turpmāk ik gadu – 3 923 413 EUR, tai skaitā atlīdzībai 3 608 593 EUR.

Pielikumā:

1. VAM īstenošanai nepieciešamie finanšu līdzekļi uz 1 lp.
2. Jaunsardzes kustības attīstības uzdevumi līdz 2027. gadam uz 1 lp.

Ministru prezidenta biedrs,
aizsardzības ministrs

Artis Pabriks

VAM īstenošanai nepieciešamie finanšu līdzekļi

	2021.	2022.	2023.	2024	2025.	Turpmākie m.g.
Jaunsargu instruktoru (JSI) skaita pieaugums	20	50	50	26	0	0
JSI kopējais skaits	144	194	244	270	270	270
JC personāla pieaugums pret iepriekšējo gadu		37	35	26	0	0
JC personāla pieaugums pret 2021.gadu		37	72	98	0	0
JC personāla skaits kopā		272	332	358	358	358
JC atlīdzība budžeta bāzē, EUR		4 060 760	4 655 065	4 655 065	4 655 065	4 655 065
JC personāla atlīdzībai nepieciešamais papildu finansējums, EUR		1 451 787	2 355 261	3 021 386	3 608 593	3 608 593
JC atlīdzība kopā ar papildus pieprasījumu, EUR		5 512 547	7 010 326	7 676 451	8 263 658	8 263 658
Plānotais VAM grupu skaits mācību gada laikā	500	1 190	2 200	2 700	2 720	2 720
Plānotais VAM1 nometņu skaits	0	3	5	10	10	10
Plānotais VAM2 nometņu skaits	1	0	3	5	10	10
<i>Prognoze par izglītojamo skaitu VAM nometnēs (izglītojamo skaits nometnē -108)</i>	<i>108</i>	<i>324</i>	<i>864</i>	<i>1 620</i>	<i>2 160</i>	<i>2 160</i>
VAM1 un VAM2 materiāltehnisko līdzekļu un organizēšanas izmaksas (vienam dalībniekam - 583 EUR)	62 964	188 892	503 712	944 460	1 259 280	1 259 280
VAM nometņu izmaksas kopā, EUR	62 964	188 892	503 712	944 460	1 259 280	1 259 280
VAM nometņu izmaksas papildus, EUR					314 820	314 820
Kopā, EUR	0	1 451 787	2 355 261	3 021 386	3 923 413	3 923 413

Jaunsardzes kustības attīstības uzdevumi līdz 2027.gadam

Mācību gads	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
Uzdevums	Turpināt jaunās jaunsargu interešu izglītības programmas ieviešanu un nodrošināt tās kvalitātes uzraudzību	Turpināt jaunās jaunsargu interešu izglītības programmas ieviešanu un nodrošināt tās kvalitātes uzraudzību	Nodrošināt daļēju pāreju uz jauno programmu un veikt tās izvērtējumu	Veikt mācību kvalitātes vadības sistēmas izvērtējumu, t.sk. vērtējot 3.līmeņa beidzēju iesaisti VAM īstenošanā (jaunsargu instruktoru palīgi)	Palielināt jaunsargu interešu izglītības programmas 3.līmeni beigušo iesaisti VAM īstenošanā	Palielināt jaunsargu interešu izglītības programmas 3.līmeni beigušo iesaisti VAM īstenošanā	Palielināt jaunsargu interešu izglītības programmas 3.līmeni beigušo iesaisti VAM īstenošanā
Mērķis	Uzlabot izglītības kvalitāti Jaunsardzē	Uzlabot izglītības kvalitāti Jaunsardzē	Uzlabot izglītības kvalitāti Jaunsardzē	Nodrošināt pilnvērtīgu Jaunsardzes sasaiti ar VAM (instruktoru palīgi)	Veicināt jauniešu līderības prasmju attīstīšanu	Veicināt jauniešu līderības prasmju attīstīšanu	Veicināt jauniešu līderības prasmju attīstīšanu
Jaunsardzes grupu skaits	576	606	536	540	540	540	540
Aktīvo jaunsargu skaits	8000	8000	8000	8000	8000	8000	8000
VAM īstenošanā iesaistītie jaunsargi - jaunsargu instruktoru palīgi (sagatavoti pēc jaunās programmas)	-	-		50	100	150	250